

KLASA: UP/I-344-07/24-01/11

URBROJ: 376-05-3-24-13

Zagreb, 18. travnja 2024.

Temeljem članka 16. stavka 1. točke 25., članka 161. stavka 1. i 2. i članka 162. stavka 1. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 76/2022 i 14/2024) te članka 96. Zakona o općem upravnom postupku (NN br. 47/09 i 110/21), postupajući po službenoj dužnosti, u postupku inspekcijskog nadzora nad operatorom javnih komunikacijskih usluga Telemach Hrvatska d.o.o., Zagreb, Josipa Marohnića 1, OIB: 70133616033, radi provjere postupanja Telemacha u skladu s odredbama članka 55. i članka 57. ZEK-a, obvezama iz Pravilnika o svjetlovodnim distribucijskim mrežama (NN 57/14) i Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar stambenih i poslovnih zgrada (NN 2/24), inspektor elektroničkih komunikacija Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, donosi

RJEŠENJE

- I. Utvrđuje se da je operator Telemach Hrvatska d.o.o., Zagreb, Josipa Marohnića 1, OIB: 70133616033, prekršio odredbe članka 8. stavka 1. Pravilnika o svjetlovodnim distribucijskim mrežama (NN 57/14), jer je postavljao svjetlovodne distribucijske mreže na području Solina prije isteka roka od 60 dana od dana objave namjere postavljanja SDM-a.
- II. Nalaže se operatoru Telemach Hrvatska d.o.o., 10000 Zagreb, Josipa Marohnića 1, OIB: 70133616033, da do isteka roka od 60 dana od dana objave namjere postavljanja SDM-a na području Grada Solina, odnosno do 7. svibnja 2024. godine ne postavlja svjetlovodne distribucijske mreže u Solinu, DČ 1, Držićeva 13 i DČ 2, Ulica Domovinskog rata 4.
- III. Nalaže se Telemach Hrvatska d.o.o., 10000 Zagreb, Josipa Marohnića 1, OIB: 70133616033 da sva buduća postavljanja svjetlovodnih distribucijskih mreža uskladi sa odredbama Pravilnika o svjetlovodnim distribucijskim mrežama (NN 57/14), odnosno s propisima o postavljanju svjetlovodnih distribucijskih mreža.
- IV. Nalaže se Telemach Hrvatska d.o.o., 10000 Zagreb, Josipa Marohnića 1, OIB: 70133616033 da buduće sporazume o pristupu zgradi uredi na način da budu jasniji, transparentniji i nedvosmisleni, osobito u pogledu budućeg vlasništva nad fizičkom infrastrukturom unutar stambenih i poslovnih zgrada i svjetlovodnim kabelima koje Telemach postavlja u istu odnosno uskladi sa odredbama Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar stambenih i poslovnih zgrada (NN 2/24).
- V. U slučaju da Telemach Hrvatska d.o.o., 10000 Zagreb, Josipa Marohnića 1, OIB: 70133616033 ne postupi po naloženom u ovom rješenju, inspektor elektroničkih komunikacija izreći će odgovornoj osobi izvršenika novčanu kaznu u iznosu od 8.000,00 eura (osam tisuća eura). U slučaju daljnjeg neizvršenja obveze biti će izrečena nova novčana kazna u dvostrukom iznosu.

Obrazloženje

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) pokrenula je postupak inspekcijskog nadzora nad trgovačkim društvom Telemach Hrvatska d.o.o., Josipa Marohnića 1, 10000 Zagreb, OIB: 70133616033, (dalje: Telemach), sukladno članku 16. stavku 1. točki 25., Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 76/2022 i 14/2024; dalje: ZEK), radi provjere postupanja Telemacha u skladu s odredbama članka 55. i članka 57. ZEK-a i obvezama iz Pravilnika o svjetlovodnim distribucijskim mrežama (NN 57/14, dalje: Pravilnik o SDM-u) te odredaba Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar stambenih i poslovnih zgrada (NN 2/24, dalje Pravilnik o FIZ-u).

Postupak inspekcijskog nadzora provodio je po službenoj dužnosti inspektor elektroničkih komunikacija (dalje: inspektor) prema ovlaštenjima propisanim u člancima 161., 162. i 163. ZEK-a.

U postupku inspekcijskog nadzora inspektor je dopisom KLASA: UP/I-344-07/24-01/11, URBROJ: 376-05-3-24-05) od dana 22. ožujka 2024. zatražio od Telemach-a da u roku osam (8) dana dostavi očitovanja je li za području Grada Solina, konkretno adresa: Put Mira br. 41 i br. 43, Ulica Domovinskog rata br. 5, br. 5C, br. 5D i br. 9 te Držićeva 1, objavio namjeru postavljanja svjetlovodne distribucijske mreže sukladno odredbama Pravilnika o SDM-u te kada je obavljena namjera postavljanja svjetlovodne distribucijske mreže na predmetnim adresama i dokaz o istome.

Također, traženo je očitovanje je li Telemach sklopio ugovore/sporazume sa suvlasnicima stambenih zgrada te dostavu preslika istih te je li Telemach postavio fizičku infrastrukturu i postavio svjetlovodnu distribucijsku mrežu na predmetnim adresama (za svaku adresu posebno što do sada napravljeno/postavljeno u svakoj pojedinoj zgradi).

Dodatno inspektor je dana 28. ožujka 2024. od Telemach-a zatražio dodatno očitovanje vezano uz prijavu trgovačkog društva Hrvatski Telekom d.d., 10 000 Zagreb, Radnička cesta 21, OIB: 81793146560, (dalje: HT) od 28. ožujka 2024., a koja se odnosi na adresu Držićeva 17, Solin. Prijava se odnosi na možebitno kršenje odredaba Pravilnika o FIZ-u od strane Telemacha.

Telemach je dana 4. travnja 2024. dostavio tražena očitovanja i dokumentaciju uvidom u koju je utvrđeno kako slijedi.

Telemach navodi kako je komunikacija s Gradom Solinom o mogućnosti korištenja javnih površina u svrhu postavljanja distribucijskih čvorova bila izrazito kompleksna i vremenski nepredvidiva. Tijekom lipnja 2023. godine Telemach je nadležnim službama Grada Solina dostavio pismo namjere uz zamolbu za sastankom na što je Grad Solin odgovorio tek 30. siječnja 2024. godine. Donesen je Zaključak gradonačelnika Grada Solina o davanju suglasnosti za postavljanje kabineta distribucijskih čvorova na lokaciji Priko vode 1 i Priko vode 2 na javnim površinama na području Grada Solina, KLASA: 340-09/24-01/5, URBROJ: 2181-9-01-24-2 (dalje: Zaključak).

Temeljem predmetnog Zaključka Telemach je sa Gradom Solinom sklopio Ugovor o zauzimanju dijela javne površine između Telemacha i Grada Solina u svrhu postavljanja kabineta distribucijskog čvora svjetlovodne mreže na javnim površinama na području Grada Solina na predjelu mjesnog odbora Priko vode 1 (u blizini adrese Držićeva 13), na dijelu k.č. 7342/6 K.O. Solin i distribucijskog čvora Priko vode 2 (u blizini adrese Domovinskog rata 4) na dijelu k.č. 6520/3 K.O. Solin.

Telemach u očitovanju navodi da su dozvolu za izvođenje radova na postavljanju kabineta (distribucijskih čvorova) dobili za period 19.2. do 4.3.2024. godine te da su u predmetnom periodu kabinete i postavili.

Telemach u očitovanju navodi da su objavu namjere gradnje svjetlovodne distribucijske mreže, koja obuhvaća adrese: Put Mira br. 41 i br. 43, Ulica Domovinskog rata br. 5, br. 5C, br. 5D i br. 9 te Držićeve 1, objavili dana 7. ožujka 2024. godine, ali da nisu započeli postavljati mrežu, a obzirom da je i u samoj namjeri gradnje datum početka postavljanja naveden datum 7. svibnja 2024. godine.

Telemach navodi kako je za postavljanje mreže na području Grada Solina planirano korištenje EKI HT-a, u prilog tvrdnji da Telemach nije počeo postavljati, govori i činjenica da je Telemach trenutno tek u fazi izrade tehničkih rješenja za korištenje EKI HT-a.

Vezano uz sklapanje sporazuma o postavljanju/korištenju fizičke infrastrukture na adresama: Put Mira br. 41 i br. 43, Ulica Domovinskog rata br. 5, br. 5C, br. 5D i br. 9 te Držićeve 1, sve u Solinu, Telemach navodi da su sa suvlasnicima iste sklopili tijekom veljače 2024. godine. U prilogu očitovanja su dostavljeni Sporazumi i Tehnička rješenja za predmetne adrese.

U svezi izvedenih radova na predmetnim adresama, Telemach u očitovanju navodi da su na adresama Domovinskog rata br. 5, br. 5c i br. 5d, postavljene horizontalne kanalice 30x15 mm na svakoj etaži između 2 stana, u prizemlju ODI ormar te na katovima OSI kutijice. Na adresi Domovinskog rata 9, Solin postavljene su vertikalne kanalice 60x40mm i horizontalne kanalice 30x15mm, u prizemlju ODI ormar te na katovima OSI kutijice. Na adresi, Držićeve br. 1, Solin radovi su obavljani kroz rukohvat stubišta te horizontala prema stanovima kanalicama 30x15mm, a na adresama Put Mira br. 41 i br. 43, Solin, postavljene su vertikalne kanalice 60x40 i horizontalne kanalice 30x15mm, ODI ormar te na katovima OSI kutijice. Svi radovi su dogovoreni s predstavnicima stanara do detalja, a najavljivani su usmeno/mobitelom, najmanje dan ranije.

Glede prijave HT-a vezano uz adresu Držićeve br. 17, Solin, Telemach ističe da je Telemachova instalacija rađena kroz vertikalnu konstrukciju rukohvata (u vlasništvu suvlasnika), a ne kroz HT-ovu fizičku infrastrukturu. No, prilikom izvođenja radova je došlo do jedne nenamjerne pogreške izvođača radova u duljini od 10 cm kanalice. Telemach-ovi izvođači su bili na adresi u isto vrijeme kada i HT-ovi izvođači. Za 10ak cm kanalice međusobno su se dogovorili, uz izričito dopuštenje HT izvođača, da se iskoristi HT-ova kanalicama i za Telemachov svjetlovodni kabel. Unatoč dogovoru izvođača HT je tu situaciju prijavio HAKOM-u te je Telemach odmah po saznanju za prijavu zatražilo od svog izvođača da se hitno vrata na adresu i izmjesti kabel iz HT-ove kanalice, što je odmah i učinjeno.

Također, Telemach je upozorio svoje izvođače da HT-ovi izvođači nisu ovlašteni davati dopuštenja za korištenje kanalicama u vlasništvu HT-a te da isto nije predmet dogovora na terenu. Telemach smatra kako će se ubuduće izbjeći ovakve situacije.

Telemach u svom očitovanju naglašava da smatra neprimjerenim izjave HT-a o izvođenju radova Telemacha dok HT još nije završio svoje, u kontekstu da se radi o spornoj praksi. Naime, Telemach nema nikakve veze s izvođenjem radova od strane HT-a niti njihovim dogovorima s predstavnikom suvlasnika ili suvlasnicima. Telemach naglašava da radove izvodi i nastaviti će ih izvoditi poštujući dogovore s predstavnikom suvlasnika ili suvlasnicima neovisno o tome kada HT izvodi svoje radove. S tim u vezi, kako Telemach nema utjecaj, a niti saznanja o tome kada i kako HT izvodi radove niti se to u konačnici tiče Telemach-a, smatraju da bi isto trebalo vrijediti i za HT.

Termin izvođenja radova od strane Telemacha zasigurno ne može biti predmet prijave od strane HT-a i smatraju da se radi o čistom pokušaju opstrukcije daljnjih radova i razvoja mreže Telemach-a.

Završno u svom očitovanju Telemach navodi da bi predmet nadzora mogao i trebao biti način na koji HT na određenim lokacijama postavlja fizičku infrastrukturu i mrežu pokušavajući onemogućiti izvođenje instalacija bilo kojeg drugog operatora unatoč sklopljenim sporazumima s predstavnikom suvlasnika ili suvlasnicima čime druge operatore dovodi u nepovoljan položaj.

Nakon uvida u dostavljena očitovanja i pripadajuće priloge i dokumentaciju i relevante propise inspektor je utvrdio kako slijedi.

Sukladno stavku 9. članka 55. ZEK-a, HAKOM pobliže propisuje tehničke, uporabne i druge uvjete za određene vrste elektroničkih komunikacijskih mreža, elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme te terminalne opreme, kao i tehničke, uporabne i druge uvjete za pristup fizičkoj infrastrukturi unutar zgrade.

Člankom 8. stavkom 1. Pravilnika o SDM-u propisano je da investitor koji planira postavljanje svjetlovodne distribucijske mreže na određenom području/teritoriju, mora objaviti svoju namjeru o postavljanju najmanje 60 dana prije početka postavljanja.

Pravilnikom o FIZ-u propisuju se način i uvjeti pristupa i korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar stambenih, poslovnih i stambeno-poslovnih zgrada.

Navodi Telemacha u dostavljenom očitovanju o poteškoćama u postupku pripreme projekta postavljanja SDM mreže na području Grada Solina u smislu kompleksne i vremenski nepredvidive komunikacije s Gradom Solinom radi korištenja javnih površina u svrhu postavljanja distribucijskih čvorova ne opravdava Telemach niti isključuje odgovornost Telemacha za povredu Pravilnika o SDM-u, a to je postavljanje svjetlovodnih kabela, postavljanje opreme i distribucijskih čvorova od strane Telemacha na nekom području prije nego je za to područje objavljena najava postavljanja SDM-a sukladno primjenjivim propisima. Poteškoće u postupku izrade i realizacije projekta izgradnje SDM-a, a u dijelu ishoda dozvola i suglasnosti od nadležnih tijela, nisu ništa neuobičajeno, s time se na žalost susreću svi investitori u SDM mreže u RH te stoga ovi navodi ni na koji način ne opravdavaju Telemach u odnosu na povredu propisa. Telemach je mogao i trebao najaviti postavljanje SDM-a unaprijed pa odgoditi početak radova, ali nikako nije bio ovlašten započeti s postavljanjem svjetlovodnih kabela u zgrade i distribucijskih čvorova na javne površine na području na kojem nije pravovremeno unaprijed najavio postavljanje SDM-a.

Naknadno objavljena najava postavljanja SDM-a na području Grada Solina od strane Telemacha (objava 7. ožujka 2024. u kojoj se najavljuje početak radova od 7. svibnja 2024.) također ne umanjuje odgovornost Telemacha za počinjenu povredu propisa, jer je Telemach bio dužan sukladno primjenjivim propisima, objaviti najavu postavljanja SDM-a 60 dana prije početka postavljanja, sukladno odredbama članka 8. Pravilnika o SDM-u, a što je iz očitovanja i dostavljene dokumentacije nesporno. Naime, postavljanje svjetlovodnih kabela Telemacha u zgrade započelo je prije objave od 7. ožujka 2024., a što proizlazi iz očitovanja (tijekom veljače i ožujka 2024.). Dapače, sam Telemach u očitovanju priznaje da je započeo s aktivnostima postavljanja SDM-a prije isteka roka od 60 dana (pa čak i prije objave najave izgradnje) time što u očitovanju stoji da je Telemach nakon što je izdana dozvola za postavljanje SDM kabineta (distribucijskih čvorova) u periodu od 19. veljače 2024. do 4. ožujka 2024. i postavio dva distribucijska čvora na području Grada Solina, a kako se navodi u

očitovanju na predjelu mjesnog odbora Priko vode 1 (u blizini adrese Držićeve 13), na dijelu k.č. 7342/6 K.O. Solin i distribucijskog čvora Priko vode 2 (u blizini adrese Domovinskog rata 4) na dijelu k.č. 6520/3 K.O. Solin. Kako bi se izbjeglo daljnje kršenje propisa nužno je da Telemach do isteka roka od 60 dana od dana objave namjere postavljanja SDM-a na području Grada Solina, odnosno do 7. svibnja 2024. godine ne postavlja svjetlovodne distribucijske mreže u Solinu, DČ 1, Držićeve 13 i DČ 2, Ulica Domovinskog rata 4.

Naknadno objavljena najava postavljanja SDM-a na području Grada Solina od strane Telemacha nikako ne opravdava Telemach niti umanjuje značaj i ozbiljnost počinjene povrede jer na istom području primjerice HT postavlja svoj SDM uz pravovremenu prijavu namjere postavljanja SDM-a.

Svakako nije u interesu udvostručavati svjetlovodnu završnu infrastrukturu na nekom području, ako postoji mogućnost veleprodajnog korištenja svjetlovodne mreže ostalih operatora koji postavljaju ili su već postavili SDM.

Telemach opisanom povredom dovodi u neravnopravan položaj druge operatore jer dovodi Telemach u povlaštenu poziciju da postavlja SDM na pojedinom području i prije objave namjere postavljanja SDM-a, a čime se ozbiljno ugrožava tržišno natjecanje i sprječava ostale investitore da donose investicijske odluke.

Vežano za navode o sporazumima o postavljanju/korištenju fizičke infrastrukture na području Grada Solina, za koje Telemach tvrdi da ih je sklopio sa suvlasnicima tijekom veljače 2024. godine, istima se ponovo potvrđuje da je Telemach prije najave izgradnje SDM-a (dakle prije 7. ožujka 2024., a svakako prije 7. svibnja 2024. kao najavljenog datuma početka postavljanja SDM-a) započeo postavljanje vlastitih svjetlovodnih kabela na predmetnom području.

Osim toga, predmetni sporazumi su nejasni i netransparentni te ih je moguće tumačiti na način da fizička infrastruktura i svjetlovodni kabeli čije postavljanje Telemach ugovara, ostaju u vlasništvu suvlasnika dok se u idućoj rečenici sporazuma navodi kako su „*Postavljeni kabeli, glavni razvodni ormar i druga oprema isključivo su vlasništvo Telemach-a*“. Ostaje nejasno čije je što.

Dodatno, takvi nejasni i netransparentni sporazumi potencijalno mogu dovesti u zabludu i suvlasnike zgrade koji će zbog dvosmislenosti sporazuma moguće biti u uvjerenju da je postavljena infrastruktura i kabeli u vlasništvu Telemacha, dok Telemach, opet zbog dvosmislenosti takvih sporazuma, može naknadno tvrditi suprotno, a što može suvlasnike dovesti u situaciju da neće biti jasno u čijem je vlasništvu fizička infrastruktura u zgradi (dalje: FIZ) i tko je dužan istu održavati i potencijalno ubuduće omogućavati njezino korištenje od strane drugih operatora sukladno Pravilniku o FIZ-u, što otvara mogućnost pojavljivanja niz dodatnih problema. Stoga je nužno da Telemach buduće sporazume sklapa na način da budu jasniji, transparentniji i nedvosmisleni, osobito u pogledu budućeg vlasništva nad FIZ-om i svjetlovodnim kabelima koje Telemach postavlja u taj FIZ.

Vežano za navode o „*dogovoru*“ izvođača Telemacha s izvođačima HT-ovog FIZ-a na adresi Držićeve br. 17, Solin o mogućnosti postavljanja svjetlovodnih kabela Telemacha u HT-ove kanalice, inspektor smatra kako takve dogovore izvođača treba svakako izbjegavati budući da sami izvođači radova nisu ovlašteni dogovarati način poslovne suradnje među operatorima i u praksi dovode do dodatnih problema i nejasnoća.

Inspektor smatra kako navod Telemacha „*Termin izvođenja radova od strane Telemacha zasigurno ne može biti predmet prijave od strane HT-a*“ ne stoji jer je ovdje upravo termin izvođenja radova bio problematičan s obzirom da je izgradnja SDM mreže od strane Telemacha u završnom dijelu mreže započela prije ispunjenja zakonskih pretpostavki (60 dana nakon objave namjere o postavljanju SDM-a). Iz prijave HT-a i očitovanja Telemacha na istu, nesporno je da je Telemach započeo s postavljanjem svjetlovodnih kabela u završni dio SDM-a, a bez da su ispunjeni uvjeti za isto. Stoga je termin radova postavljanja svjetlovodnih kabela Telemacha u zgrade na predmetnom području itekako važan.

Inspektor smatra kako navodi Telemacha da HT prijavom izvođenja radova, a vezano uz adresu Držićeva 17, Solin vrši pokušaj opstrukcije daljnjih radova i razvoja mreže Telemacha nije utemeljen jer je HT-ova prijava išla isključivo u smjeru ukazivanja na nezakonitu praksu Telemacha te da je nesporno pravo Telemacha razvijati i graditi mreže, ali uz ispunjavanje propisanih obaveza.

Člankom 162. stavkom 7. propisano je da ukoliko inspektor u obavljanju inspekcijskog nadzora utvrdi povredu odredaba ZEK-a ili propisa donesenih na temelju ZEK-a, obvezan donijeti rješenje ili poduzeti druge propisane mjere najkasnije u roku od 30 dana od dana završetka inspekcijskog nadzora sukladno utvrđenim činjenicama presudnim za donošenje rješenja.

S obzirom na navedeno, imajući u vidu sve okolnosti konkretnog slučaja, inspektor je temeljem članka 16. stavka 1. točke 25., članka 161. stavka 1. i 2. i članka 162. stavka 1. ZEK-a, u vezi s člankom 55. stavkom 9. ZEK-a te članka 96. Zakona o općem upravnom postupku (NN br. 47/09 i 110/21, dalje: ZUP), riješio kao u izreci ovog rješenja.

U slučaju ne postupanja po ovom rješenju inspektor može posebnim rješenjem kazniti odgovornu osobu izvršenika novčanom kaznom u visini propisanoj odredbom članka 142. ZUP-a.

Ovo rješenje će se na odgovarajući način objaviti na internetskoj stranici HAKOM-a.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor, što ne odgađa provedbu rješenja. Upravni spor može se pokrenuti podnošenjem tužbe pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku 30 dana od dana primitka ovog rješenja.

**INSPEKTOR
ELEKTRONIČKIH KOMUNIKACIJA**

Zdenko Ognjenčić, dipl. ing.

Dostaviti:

1. Telemach Hrvatska d.o.o., 10000 Zagreb, Josipa Marohnića 1, UP - osobnom dostavom
2. U spis